Ч. 242. Львів, Четвер, дня 25 жовтня (7. падолиста) 1901. Річник V.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць 85 кр. (1 к. 70 с.)
За границею:
на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїні 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Полїтичне положенє.

(X) По кількодневній перерві відбуло ся в понедїлок вечірне засїданє посольскої палати, що протягнуло ся до півночи. В палатї замітне було нервове роздратованє, позаяк перед самим засїданєм відбула ся рада мінїстрів, котра очивидно не займала ся біжучими справами, лише парляментарним положенєм. Відтак відбували ся переговори з молодоческими провідниками (в недїлю др. Кербер відбув двогодинну конференцию з мінїстром д-ром Резеком), що звернули на себе загальну бачність. Взагалї уважають, що »положенє, як кажуть з поважної сторони, поправило ся о один ступінь Цельзия«, а також висловлюють надію, що ся поправа зверне ся і опісля на лїпше, а се має послїдувати протягом кількох днів.

З другого боку заневняють, що вже тепер доведено до такого порозуміня, що обради над буджетом будуть відбувати ся без усяких перепон і що буджет без великих трудностий буде ухвалений перед кінцем року.

Рада мінїстрів в понедїлок почала ся о 2-ій пополудни в мінїстерских комнатах парляменту, а в сїй радї мали участь всї мінїстри а також др. Резек. О ½4. перервано раду і тодї почали ся пересправи з молодоческими провідниками. Опісля відбувала ся дальша рада мінїстрів аж до ½6., а по сїй радї відбув мінїстер-президент довшу конференцию з д-ром Резеком.

Замітна бесїда д-ра Герольда виголошена на нічнім засїданю в понедїлок не заострила полїтичного положеня. Вправдї заповів він найострійший опір правительству, однак з єго промови не випливало, що парляментарній роботї грозить яка небезпечність. Можна отже погрози, висловлені д-ром Крамаржом, уважати вже усуненими. Ві вторник мав ческий клюб засїданє, щоби ухвалити дальше поступованє, як в палатї, так і в комісиї буджетовій. З усего видно, що ческий клюб тепер відрочує головний бій з правительством аж до австро-угорскої угоди, як висловив др. Герольд: »День розправи прийде при австро-угорскій угодї«. Тимчасом може однак багато дечого змінити ся, а Чехи самі узнають, що супроти Угорщини треба буде єдности всїх сторонництв.

Причини такого становища Молодочехів пояснив перед кількома днями староческий »Hlas Naroda«: »Молодочехи розпочали знов постулятову полїтику і бажають дещо від правительства вимусити. Наколи-б др. Кербер показав був супроти ческого народу таку прихильність, як супроти Нїмців, тодї справа стояла би інакше. Тодї не треба би було прибігати до постулятової полїтики, бо з вини д-ра Кербера Чехам нїчо иньшого не остало, як від правительства вимушувати се, чого оно не хоче, а повинно дати добровільно. Навіть обіцяної ґалєриї штук, котра має бути не ческою а утраквістичною інституциєю і була заповіджена яко цїсарский дар, доси правительство не ввело в житє«.

»Narodni Listy« нарікають знов, що нїмецких урядників посуває ся на шкоду ческих, що правительство навіть Італїянцям обіцює унїверситет, а на Моравії не хоче оснувати унїверситету для Чехів навіть утраквістичного, побоюючись, що перегодом стане він зовсїм ческим. Др. Кербер змагає з своєю економічною проґрамою до того, щоби добробит народів двигати доси, доки они не забудуть своїх національних потреб. Однак др. Кербер за мало знає ческий нарід, котрий на такі заходи нїколи не згодить ся.

Той сам дневник звіщає, що виринула парляментарна предлога, заснувати унїверситет на Моравії, але не в Бернї, лише в Кромерижі або в Просницях, однак Чехи рішучо сему опирають ся, бо коли Прага все робить для нїмецкої меншости в Чехії, то Берно може се зробити для ческої більшости в Моравії. Чехи нїколи не домагали ся, щоби нїмецкий унїверситет переношено з Праги до якого провінціонального міста.

Пропамятне письмо

до Єго Ексцеленциї Пана Мінїстра Президента д-ра Кербера, висланє в імени независимих руских виборцїв соймового округа виборчого золочівского о. Данилом Танячкевичем.

Всї впливові висші становиска так в адмінїстрациї як і в судах рускої части Галичини, обсаджені Поляками. Осягненє впливового становища в урядї для самосьвідомого Русина є виключене. Через набуте виїмкове становище галицкої Ради шкільної стояли для польскої системи двері отвором.

Уоружені цїлим таким апаратом, заокупували польскі шляхтичі законодатні тїла. І як перед алїянсом в правительством не було анї

МУЛРТАТУЛЇ.

СОКРАТ.

Сократ був скінчено безглузний дурак, й Атенцї поступили собі зовсїм слушно, що його засудили на смерть. Я уважаю лиш його кару за легку. Умерти! Сему підлягати мусить кождий, навіть той, що є безвинний всякого добра! Я уважаю се дуже марним, щоби тому, хто посьвятив ся для загального добра, щось за кару призначати, що єї він мусить вкінци уважати за так малої ваги, яку коли лиш міг який нарід видумати. У тім разї були Атенцї так само второпні, як й жиди.

Бо Сократ! Гляньте лиш, що про його говорить Плютарх:

»В Атенах був звичай, що обжаловані висказували перед судом гарно уложену оборону й силкувались вплинути на ум судцїв будьто слїзми, будьто горячою мольбою. Сократ відкинув се у своїй повазї, послугуватись так негідними средствами...

Я вже й казав вам, що Сократ був дурак.

В своїй простій оборонї вказував він на своє житє...

І знова було се цїлком по дурному. Той чоловік думав певно, що хтось буде його слухати, що він учинив. Не в тім була річ, о Сократе. Ти повинен був сказати: я був лїберал... або консерватист — відповідно до того, який був тодї дух часу.

— Ти повинен був говорити про свою віру — ту прадїдівську, або й новітну, як вже там випадало. — Ти повинен був розказувати дещо про принципи та доґми — все взагалї відповідно до того, що було на часї — от і в чім, бачиш, був твій блуд! Плютарх мав цїлковиту слушність, що назвав твою оборону простою, бо й справдї вона була найпростїйша в своїй простотї.

Добре, він вказував на своє житє. Але:

»Така оборона не найшла успіху у його судцїв, вони й засудили його на смерть...

Чи нич більше над се? Яка проклятуща слабосильність у тих Атенцїв, що бачить ся, й понятя не мали про християньскі тортури, у тих страшних поганцїв, якими саме вони й були!

»Після атеньского звичаю, засуджений мусїв сам після своєї гадки присудити для себе кару. Про се рівнож питали Сократа. На се він сказав, що після його гадки, повинна його держава, наче якого витязя в олїмпійских ігрищах, своїм коштом живити«.

І чи не мав я слушности, кажучи, що сей Сократ був дурноватий? Й тїни християньскої покори. Ну... так й зовсїм природно:

»Такою відповідию його судцї єще більше огірчились...

Цїлком в теє вірю. А впрочім се зовсїм не належить до приємности, щоби особа, що єї вже з гори задумали засудити на смерть, без огляду на єї житє, важились бажати признаня й нагороди. Судцї зовсїм слушно рішились, через таку відповідь, бути огірченими й:

»Много з тих, що перше були проти кари смерти, тепер згодились на неї. Так і його засудили«.

Тільки всього каже Плютарх. Суха житєпись не дає нам нї одного словечка похвали — як лиш теє огірченє судцїв. Я думаю, що Плютарх був або лїберал, або консерватист, або й противно. В Грециї не хвалили нїколи того, хто належав до иньшого сторонництва.

Плято і Терзитей.

Одного разу Плято важко перестудив ся, й від того раз-по-раз закашлював ся. Терзитей покривлявсь йому й питав.

— Чи я не рівня Плятонови?

І се було би нїчого, бо прецї кождому вільно питатись.

А що було найгірше, то теє, що тисячі йому відповідали.

— Волос в волос! Най жиє Терзитей, новий фільософ.

І сей чоловік створив школу.

Проте: cave, caveto, caveto, cavete, cavetote, cavento.

одного руского повіту виборчого, в котрім би вибрано польского дідича добровільно і з довіря виборців до него, так знова противно по алїянсї були для них мандати в руских виборчих повітах певні та лишень не свобідні мандати, а видерті насильством.

За тим нема найменшої дивоти, коли польскі шляхтичі в протекціональнім, державою бороненім положеню узнали себе за правдивих потентатів, котрим до здійсненя еґоїстичних плянів не можуть стояти жадні перешкоди. Через що виробило ся таке виїмкове становище? Що дають они в заміну за те державі? Були се може особливші, нечувані заслуги тої кляси для держави? Нї! Се були лиш поодинокі личности, котрі заслужили ся для держави, для корони. Чи причинив ся той стан своїми великими таланами, своїм знанєм, великою суспільною роботою, спільним пожертвованєм на користь суспільности? Нї! і тут були се лиш рідкі случаї, rarae aves. — То становиско виробили вони своїми полїтичними махінациями, інтриґами, очернюванями, киданєм підозріня і денунциациями на руский народ, а предмет до сего брали они чи то з довгої, старої злощасної традициї, чи то видумували єго самостійно в злім намірі, з власної душі самолюбної. Нарід руский гноблено і проскрібовано нїби то на підставі єго поведеня, викликаного нещасливою полїтикою Поляків зглядом Русинів — яко ворожий державі, церкві і суспільности.

Они самі силою вдерли ся і проклямували себе оборонцями держави і авторітету церкви сторожами прав і суспільного порядку. А міродайні чинники державні дали на се свою сиґнатуру.

Се є основи польско-шляхотської геґемонії в рускій Галичинї.

Стремлїнєм теперішним пануючої польско-шляхотскої партиї є, щоби те своє становиско використати до здійсненя своїх еґоїстичних намірів, а головно до поневоленя руского народу і о скільно лиш можливо утвердити те своє становище. Найновійші події вказують, що сей гнет з більшим завзятєм і силою власне тепер має бути виконаний, так в економічно-социяльнім напрямі: закон рентовий — в полїтичнім напрямі: послїдні вибори до сойму і іменованє маршалком Галичини ґр. Андрія Потоцкого, чоловіка зглядом Русинів ноторично ворожого. А яким оружиєм має ся те становиско обезпечувати і укріплювати?! Тим самим, яким єго вихитрено. Нехтованєм свободи, очернюванями, киданєм підозріня і денунциациями, доптанєм законів і прав, погребанєм авторитету релїґії і морали. Того оружия уживає ся проти цїлого руского народу, а передовсїм зглядом руского духовеньства. Оно то є головною метою їх ворожих стріл, а причина сего дуже глибока.

Кождий образований чоловік, що слїдить з увагою історичний розвій галицких відносин, знає, що руске духовеньство в сумних часах пониженя, рабства руского народа, в довгій, тяжкій минувшости було одиноким єго провідником і потїшителем і що лиш се духовеньство і єго родина було огнищем, при котрім збирала ся і відродила ся руска народність, се духовеньство видало з лона свого перших будителїв, перших поетів, письменників, вчених, перших заступників і провідників. Оно заложило перші школи — оно зложило перші книжки шкільні. Оно перше виступило за свободу народа, за єго право. І тому своєму післанництву руске духовеньство остало вірне — оно єго і тепер виповняє і буде все за Божою помочию єго виповняти, хотяй сї обовязки що-раз збільшають ся. Руске духовеньство увільнило свій нарід від піяньства. Руске духовеньство, як оно з одної сторони силою свого званя з цїлим пожертвованєм ся підносить релїґійно-моральну осьвіту народа, так з другої сторони служить оно єго сьвітскій осьвітї, пильнує єго дальшого образованя, достарчаючи средств до тогож; рускі сьвященики мусять бути раз будителями і ширителями естетичного змислу, то знова безплатними скарбниками і склепарями в касах народних і крамницях громадских, они суть безплатними учителями і інструкторами в всяких галузях рільництва, они суть єго безплатними дорадниками в справах правних. Майже всї інституциї руского народа завдячують рускому духовеньству своє основанє і розвій; родини їх дають силу інтелїґенциї. Они суть борцями за єго національні і полїтичні права, за єго самостійний розвій. А все те сповняють они з приказу божественного Спасителя Ісуса Христа під лучами Єго вічного евангельского сьвіта. — Се не суть накинені заступники — се суть найправдивійші, найвластивійші природні єго заступники, злучені з ним звязию крови, злучені з ним цїлою душею, найсердечнїйшим серця ударом — а поважне число між ними є рускі, селяньскі дїти. Сю місию заступництва поручив їм Господь Бог і істория.

Справдї! Руске духовеньство і єго родина суть твердинї руского народа. Против тих то звернені найсильнїйші ворожі удари зі сторони наших геґемонів; проти него обдумані найбільше скомплїковані пляни; против него вимірені і далекосяглі стріли їх махіявельскої полїтики.

Руске духовеньство невинно денунціоване в міродайних сферах о приклонність до російскої схізми і се вже служить вчасти до упозорованя потреби зак аданя нових польских релїґійних корпораций по руских селах, ба і креованя нових польских епископств. Єсли би се йшло звичайним ходом людским, як би милосердиє Боже не було подало свою поміч силу витревалости, то повиннисьмо були ми всї, рускі сьвященики, вже давно через безлїч підозрінь, через пониженє нашого обряду стати схізматиками, подібно, як сї наші сьвященики, що свого часу перейшли до Холму. Але Богу дякувати, сю тяжку пробу вже ми перебули. За Божим сьвітлом, за оком духа, глубоко проникаючого сьвіт, що власне творить наш народний характер, з подивом понялисьмо Божим провидїнєм витичене всесьвітне призначенє католицкої церкви і в нїй найшлисьмо придїлене наше післанництво. То післанництво вкорінилось в наші душі, за него готові ми дати житє і нїхто иньший не може єго з таким хісном для католицкої церкви сповняти, як ми, ми жонаті, як-раз ми жонаті рускі сьвященики. Вже пора раз се отверто заявити.

(Дальше буде).

Про стареньку збирачку ріща.

Я сидїв з... на лавцї перед брамою Гарлєму. Недалеко від того місця ходила старенька жінка. Вона часто згиналась, підносила щось з землї й ховала у свій мішок. Ах, се були тріски з дерева, що за ними вона шукала...

Що за бідота, подумав я. І я обчислив собі, коли вона прийде близько лавки, що на нїй я сидїв, й кинув малий гріш на землю, щоби вона собі його підоймила.

Я тїшивсь з кождого єї кроку, коли все більше наближалась до подарунку, що ним хотїв я єї через припадок обдарувати.

Але збираючі ріще жінки і комети суть двоякого рода. Тая комета описала зовсїм иньшу дорогу, як я обчислив й я був в обаві...

— Жінко!

— Як?

— Ви збираєте так запопадливо... а менї здаєть ся, що от тутки щось лежить!

Вона не прийшла, а пішла збираючи дальше. Зовсїм справедливо. Вона шукала дерева й трісок між деревами, а то, що я хотїв єї показати, лежало на стежцї. А на нїй не лежало дерево, за котрим вона шукала. Найправдоподібнїйше думала собі вона, що я єї підоймаю на сьміх.

— Справдї жінко, повірте... Ходїть лиш сюди. Я в самій річи думаю, що... ось тут лежить щось, менї бачить ся, що гроші...

— Так... коли би се правда була, то ви би певно самі були підняли.

Тодї взяв я сей гріш та приніс єї, й стало менї прикро, що та старенька жінка стрічала так мало добрих людий у своїм довгім житю.

Чи мала-б се бути правда?

Під таким заголовком оповіщує американьска »Свобода« лист одного Василиянина з Бразилїї (датований 22. лютого сего року), який попав случайно редакциї у руки, а звучить ось так:

»У нас було не зле, але тепер попсувало ся так, що вже гірше бути не може. Нас до того степеня переслїдують, що наше житє нї хвилї певним не є. А знаєте, хто нас переслїдує? Рим, а властиво »Propaganda fidei« чи єї начальник кардинал Ледоховский. Рік тому видав Ледоховский розпорядженє, щоби в Бразилїї Русинів всїх полатиньщити. Сьвященикам руским відобрав власть вінчати сопружества мішані і наказав перед шлюбом намовляти, щоби сопруги стали латиньского обряда і всї дїти їх щоби виховували в лат. обр. Сьвященики лат. мають всяку власть над Русинами, а сьвящ. рускі над латинниками не можуть важити ся на яку власть. Причину подав тую, що в Бразилїї має бути пануючий обряд латиньский, длятого Русини можуть і мають ставати латинниками, а єсли би латинник поважив ся стати обряду руского, то сей перехід взборонений. Вийшло з того таке, що вся власть духовна кинула ся з всякою заїлостию перепроваджувати се зарядженє, а польскі сьвященики то такой без памяти. Розпочало ся насильне змушуванє Русинів на обряд лат., а нам загрожено кулькою в лоб, єсли поважимо ся відвідувати Русинів по кольонїях і їм пригадувати, що они Русинами. До дїла сего уживають масонів, протестантів, поляків і всяку иньшу погань. Грозьба не була на жарт. На кольонїю Жанґада приїхав о. Антонїй Мартинюк до Русинів на місию (бо чей ми місіонарами з дозволу римского). Став ся бунт, що сьвященик руский приїхав і Русини єго приняли. Місия скінчила ся на тім, що в нападї на бідних Русинів трех убито, богато покалїчених, а о. Антонїй спас ся від смерти тим, що о першій годинї утїк в лїси Сими часами спалили там руску каплицю і оброблене дерево на нову церков, небіщиків не позволяють ховати на рускім цминтари і силою змушують, щоби підписували ся на латиньске і давали по 10 мільрейсів на будову костела, бо там має бути костел і лат. сьвященик і всї мають бути латинниками.

Сего року, на сам новий рік виїхав о. Михняк на місию на кольонїю руску Антонїо Олїнто. Перед кольонїєю зробив ся рейвах, що їде сьвященик руский і постановлено єго убити. Бразилїєць вистрілив два рази з револьвера в о. Михняка. О. Михняк їхав на возї, критім будою і то щастє. Куля передїравила буду над головою о. Михняка, а друга полетїла понад будою. О. Михняк від'їхав зараз на кольонїю Люцена і чи верне здоров — Бог знає.

Довго було би оповідати о татарскім, тутешнім переслїдуваню. Додам, що раз враз прошу, щоби Рим зніс своє розпорядженє і щоби не переслїдував бідних Русинів. Дістав я таку відповідь, що пропаґанда рішила, що з сего зарядженя найменшого винятку не зробить і так мусить бути. Ми хотїли звідси винести ся, та казали сидїти. А що переслїдуванє взбільшить ся, то певно. Сьвящеників руских допустити не хочуть, хотяй прошу без віддиху і розуміє ся не допустять, бо то противило би ся їх цїли. Нам Василиянам кажуть сидїти лиш в Прудентополїс і другого дому отвирати не можна, здає ся також длятого, щоби не псути їм інтересу. І так 60.000 Русинів гине, проливає кров, стають правдивими мучениками з волї Риму. І дивуйте ся люде, що католики лютять ся на переслїдуванє Росиї. Ради нема і я забажав свого відкликаня до Галичини. Що дальше стане ся, я не знаю.

Серед сего тяжкого переслїдуваня ми такой рішили ся розпочати будову мурованої церкви. 30 м. довга, 15 м. широка. Форма така як наша церков в Кристинополи.

15. сїчня с. р. митрополит Шептицкий засїв у Львові. Епископство станиславівске, здає ся, цїлий рік буде без епископа. Хто буде епископом, ще не знати. До тепер головним кандидатом о. Філяс, але відай старають ся єго недопустити і крутять длятого вже цїлий рік майже, а ще рік будуть крутити.

Над північною Америкою і Канадою має бути руский Протовікарий Апостольский. Чи і то не бляґа? Я жадав, щоби до него належали Русини бразилїйскі, щоби визволити ся від ярма. На се не хочуть відповісти, відай длятого

також, що в Бразилії Русинів не має бути, отже не буде кому належати.

. . . . . .

Бразилія взагалї то такий дикий край, що годї собі уявити. Наші люди мають себе за цивілїзованих і Бразилїянів в порівнаню до себе називають худобою дикою, що о божім сьвітї не знають.

Віри ту нема жадної; масонїзм і протестантизм — то загальна віра. Нема кому сего викорінювати і відай не потреба, бо більше небезпеченьство грозить від католиків Русинів і їх насамперед треба знищити. Така відай засада«.

»Наші уваги до сего листу додамо в слїдуючім числї, а тимчасом питаємо галицкого митрополита і епископа та угорских епископів:

1) Чи правда се, що пропаґанда видала таке розпорядженє в Бразилії?

2) Чи поробили ви кроки і які, щоби се розпорядженє сейчас скасовано, та що зробите, єсли єго не скасують?

3) Чи можете дати поруку, і яку, своїм вірним, що їх права обрядові останутъ на будуче ненарушені?

Думаємо, що на сї питаня повинні би греко-католицкі епископи, котрих паства складаєсь з Русинів, дати зборно сейчас ясні і вдоволячію відповіди, бо сего вимагає ясність нашого церковного положеня і добро церкви, котрої они головами«.

Новинки.

— **Календар**. В четвер: гр.-кат. Маркіяна; рим.-кат. Енґельберта. — В пятницю: гр.-кат. *Димитрия мученика;* рим.-кат. Северина.

— **При зміні місяця просимо наших ВП. Передплатників вирівнати залеглости і відновити передплату, бо інакше будемо приневолені здержати висилку нашої часописи.**

— **Похорони покійного Григория Врецьони** відбули ся вчера з приналежною величавостию, при участи численного духовеньства львівского і замісцевого, під проводом о. мітрата Туркевича і о. крилошанина Чапельского. Хори семинаристів, ґімназиястів, »Зорі« і »Бояна«, делеґати львівских руско-народних товариств і тисячі Русинів місцевих і замісцевих віддали послїдну прислугу заслуженому труженникови на народній ниві. На цминтарі промовляли над домовиною о. Гузар, о. Танячкевич і проф. Шухевич, пращаючи покійника на далеку дорогу.

— **З товариства »Основа« слухачів полїтехніки у Львові**. На звичайних загальних зборах товариства дня 2. с. м. вибрано: головою т. Франца Тузяка; заступником голови т. Антона Гальку; писаром т. Осипа Гнїцкого; касиєром т. Віктора Лучкова; бібліотекаром т. Осипа Тарангюка; виділовими: т. т. Романа Дудинського, Володимира Лушпинського, Остапа Савчука і Михайла Кривенюка; заступниками виділових: т. т. Стефана Посацького і Юліяна Гірняка. До комісиї контрольної вибрано: т. т. Витовта Манастирского, Павла Дурбака і Володимира Ремезу.

— **З Коломиї** пишуть нам: В пятницю дня 8. с. м. відбуде ся в сали »Народного Дому« (II. поверх) продовженє дискусиї над справою еманципациї жіноцтва викликаної відбувшим ся дня 3. с. м. відчитом Вп. д-ра Кобриньского: »Про потребу висшого образованя серед жіноцтва«. Подаючи се до публичної відомости, просить ся о участь тих, для котрих справа ся інтересна. Початок о 8. год. вечером. *Л. П.*

— **Виділ »Сільского Господаря в Олеську** просить нас оголосити отсю відозву: Всї господарі признають, що у нас дотепер обходжено ся з сїножатами по мачошому і їх визискувано в користь ріллї. Бо коли хемічні засоби ріллї підпомагають ся всякими погноями, то з сїножатий все лиш бере ся, а в заміну за се нїчого їм не віддає ся. Поступові господарі поправляють сїножати боронованєм на тоє, щоби здерти з них мох і до кореня допустити воздух і сьвітло, і додають єще навозів: чито компостів, чито каїніту з примішкою бодай четвертої части томасини. Так поступаючи, декотрі господарі сего року косили сїно по три рази і узискали не лиш кошти вкладу, але і дуже добре, поживне сїно. Тепер в осени як-раз є час сїяти каїніт і томасину, бо чим дальше під весну, то пожиток з тих навозів значно менший, а на весну каїніт є навіть шкідливим.

Товариство »Сільский Господар в Олеську« спроваджує для своїх членів тепер оба тоті навози; цїна каїніту за 100 кільо по 1 злр. 30 кр., а томасини (з 18% квасом фосфоровим) около 4 злр. Проте П. Т. Члени Товариства зволять як найскорше — найдальше однак до 20. падолиста с. р. — з своїми замовленями зголосити ся до ВПр. о. Ал. Левицкого, пароха в Олеську, надсилаючи рівночасно — на каїніт цїлу готівку, а на томасину бодай половину, яко задаток. Для членів Товариства з повіта брідского, єсли буде відповідне число зголошень, спровадить ся згадані навози або на Бродів або до Заболотець, а для членів близших Олеська до стациї Ожидів.

— **Дирекцию „Руского народного театру“** обняв п. Губчак, дотеперішний управитель театру. Замітимо, що сю вість подали найперше польскі часописи.

— **Вісти з американьскої Руси**. Америк. »Свобода« доносить: О. Григорий Кульчицкий, руский сьвященик з Самбора, приїхав тому два тижні до Спол. Держав. Сейчас заслав він заявленє до духовної ради нашої орґанїзациї »Товариство руских церковних громад в Сполучених Державах і Канадї«, що хоче вступити до згаданого товариства. Понеже о. Григорий Кульчицкий є дїйсним сьвящеником, тож обняв заряд парохії в Ramey, Pa. дня 16. жовтня. Людям представив єго о. Ст. Макар.

— **Конфедерати!** Львівский маґістрат рішив від нового року 1902. поробити зі своїх пахолків і посїпаків польских конфедератів. Всї они — і від трамваю і від піску і від податку і від акцизи і т. д. будуть носити виключно лише конфедератки ріжної краски і форми. Чи се причинить ся до популярности та симпатиї сего польского строю — ми сумніваємо ся.

— **Судова розправа** проти Йосифа Будкевича, котрий вломав ся до контори Йопаша, відбуде ся дня 29. с. м. перед присяжними судиями.

— **Богацка хапчивість**. Перед кількома місяцями звісний міліонер Рогатин злакомив ся на кілька шісток, загублених бідним хлопцем на улиці, і за се дістав два днї арешту. Подібний случай збув ся вчера у Львові. Соломон Реллес (56-лїтний), властитель кількадесятьох тисячів реньских, а при тім »публичний послугач ч. 16« (!), чоловік жонатий і батько кількох дїтей, залицяв ся до якоїсь шинкарки і обіцяв, що з нею оженить ся, а при тих залицянках витягнув єї з кишенї калитку з 10 коронами. На крик жидівки прибіг поліциянт і забрав Реллеса на поліцию, де найдено при нїм украдену калитку з грішми. Злодія замкнено на разї до арешту.

— **Іменованя і перенесеня** в станиславівскій дирекциї зелїзниць: Дмитро Лукашевич, асистент в Рогатинї, іменований начальником стациї в Коростятинї; Ал. Венцель, асистент в Чорткові, начальником в Тисьмениці; Авг. Дворский, ад'юнкт і начальник в Тисьмениці, перенесений до Станиславова; Макс. Геллер, ад'юнкт і начальник стациї в Кокостятинї, перенесений до Товмача; Макс. Мрозовский, ад'юнкт в Снятинї, перенесений яко фрахтовий касиєр до Чортвова; Йоел Ґрінгут, асистент в Чорткові, перенесений яко фрахтовий касиєр до Снятина; Ігнатий Могильницкий, асистент в Голоскові, перенесений до Делятина; Мих. Нич, асистент в Делятинї, перенесений до Рогатина; Берн. Ціппер, аспірант в Марківцях, перенесений до Голоскова.

— **Проч з москальофілами і консолїдациями!** В американьскій »Свободї« читаємо: Дня 21. падолиста с. р. уряджує братство св. Арх. Михаїла в Yonkers, N. Y. (в Спол. Державах півн. Америки) в гали Балента на розї улиць Riverdale Ave і Washington Str. велику гостину, на котру має честь отсим просити усїх Русинів і Русинки, крім москальофілів. Тикет 25 цнт. — Комітет братства«. — Берім примір з наших братів в Америцї, коли самі не можемо єго другим давати.

— **Нещасна пригода на зелїзници**. З Перемишля доносять: В пятницю о год. ½8 рано відїхав з перемиской стациї тягаровий поїзд до Журавиці. На однім з возів, наладованих дошками, сидів на т. зв. бремзї кондуктор. Коли поїзд минав ул. Мокру, зісунули си нараз дошки з воза і звалили ся на будку та сидячого в нїй кондуктора, котрий страшно покалїчений упав на шлях. Пригоди тої вїхто не добачив і поїзд поїхав дальше. Аж по довшім часї знайшов безбритомного кондуктора на шляху будник зелїзничий. Житю пораненого грозить небезпеченьство.

— **Женщини на берлиньскім унїверситетї**. На зимовий піврік вписало ся на берлиньскім унїверситетї 490 слухачок, а межи ними дві дочки мінїстрів. Одна з них ґрафянка Посадовска студиює фільософію, а друга Мілєрівна церковну історию.

— **По американьски**. Лїкарі, котрих прикликано до раненого Мек Кінлїя по замаху на него, предложили мінїстерству внутрішних справ рахунок за першу поміч — в квотї 100.000 долярів (пів міліона корон). Такий гонорар навіть Американцям видає ся високим.

— **Незнакомий**. В Раковій, повіта самбірского, знайшов дня 29. жовтня досьвіта Онуфрей Шувачиньский, незнакомого чоловіка, що лежав під стогом сїна в поли. Запитаний, хто він і звідки, сказав він, що є робітником зі Східницї і звідтам іде до Перемишля; занедужав в дорозї та не може дальше іти і просить, щоби єго фірою відставлено до Чишок, де попросить війта, щоби казав відставити єго підводою до Перемишля. Шувачиньский повідомив о тім зараз начальника громади, котрий відставив недужого фірою до Чишок, де знов війт казав недужого покріпити і післав на село по підводу. Заким однакож підвода приїхала, незнакомий помер і тїло відвезено назад до Ракової. Хто то був і як називав ся, не знати, бо він анї не сказав, як називає ся, анї при помершім не знайдено нїяких паперів.

— **Вісти з перемиской епархії.** Канонїчну інституцию одержали оо.: Вол. Ольховий на Береги дільні, Вол. Утриско на Сваряву нову, Ант. Макар на Уйковичі, Петро Перчиньский на Райтаровичі. — До канон. інституциї візвані оо.: Юл. Гумецкий (старший) на Вербіж і Емил. Трешневский на Хоробрів. — Увільненє від конкурсового іспиту одержав о. Діон. Мохнацкий, парох в Мохначцї нижній. — Завідательства одержали оо.: Григ. Іваницкий в Олешицкій Воли, пос. Каранович в Теглові, Висаріон Куник Ч. С. В. В. в Дрогобичи і Онуфр. Бурдяк Ч. С. В. В. в Жовкві. — О. Ант. Демчук іменований провіз. катехитом при мужеских школах виділових в Сокали. — О. Конст. Вандзіляк, духовник семинариї духовної, іменований защитником в сопружескім судї. — Завідательство в Добрянах одержав о. Ів. Каміньский.

Посмертна † оповістка.

— **О. Лев Лазуркевич**, парох Беньковоі Вишнї комарняньского деканата, перемиской епархії, по тяжкій довгій недузї упокоїв ся дня 2. с м. в 58. роцї житя а в 33. сьвященьства. В. є. п.!

Наука, штука, лїтература.

— **Молода Україна чч. 8. і 9.** за серпень і вересень 1901. р. (по конфіскатї). Зміст: *Евген Косевич*: Українцї на львівскому унїверситетї. — *С. Людкевич*: Основа і значінє сьпівности в поезиях Т. Шевченка (Далї). — *Теофіль Мелень*: Василь Стефаник. — Наші професори. — *Льонгин Цегельський*: Ера Бобжиньского. — *Леся Українка*: Віче. — *Стефан Чарнецький:* З Бескидів. — З нашого житя. — Дрібні вісти. — Бібліоґрафія.

Телеґрами.

Віденъ, 6. падолиста. На нинїшнім засїданю буджетової комісиї пос. Барвіньский промовляв за резолюциєю, якою взиває ся правительство: 1) аби оно в законодатній дорозї зреформувало поступованє для податкових екзекуций, 2) аби увільнено від екзекуциї конечні для дому і для господарства движимости і 3) аби правительство постарало ся о лїпший екзекуцийний персонал.

Віденъ, 6. падолиста. Італїйскі студенти були в депутациї в парляментї з жалобою з причини знесеня італїйских викладів на унїверситетї в Інсбруку. Італїйскі посли прирекли інтервенцию, але бажають зачекати на вислїд своєї інтерпеляциї, внесеної онодї в сїй справі.

Будапешт, 6. падолиста. Відбуло ся тут католицке віче при удїлї 14.000 осіб. Віче отворив пос. Зіхи і заявив, що належить зміцнити віру в церкві і школї. Угорщина повинна стати католицко-християньскою державою.

Сорія, 6. падолиста. Американьский консуль Дікінсон, вернув без вислїду з Самокова. Розказують, що розбишаки обстають при жаданю окупу за панну Стоне в квотї 25.000 фунтів.

Льондон, 6. падолиста. Урядово доносять, що в Ґлясґові не було вже нових случаїв чуми. Хорі мають ся лїпше.

Царгород, 6. падолиста. В грецкім шпитали один пекарский помічник захорував на чуму.

Париж, 6. падолиста. Правительство одержало телеґраму, що дивізия Келярдо прибула вчера рано до Мітиленє.

Претория, 6. падолиста. Бури увели з собою дві гармати здобуті від Бенсона.

Льондон, 6. падолиста. Воєнний уряд оголошує, що на розказ Филипа Боти розстрілено анґлїйского поручника Байлього, який вже від року був в бурскій неволї. Се має бути відплата за вироки смерти Кітшенера.

Надіслане.

Належить **памятати** на слова св. **Євангелия**:
І шед (**Юда**) удавися.
Мат. зач. 110.
Слова сї **цїлком** вірні і правдиві. Се для **тебе**.

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Небувала, сензацийна проґрама!

від 1. до 16. падолиста 1901.

При співучасти війскової музики 24. п. п.

1) **Дружина Волковского**, україньскі сьпіваки і дансери. 2) **Zazell i Vernon**, найкомічнїйші американьскі ґімнастики на потрійнім реку. 3) **Лїлїпути Selma Goerner i Ida Mahr**, в комедиї: »Проба любови«. 4) **The Calder Brothers**, комічна пантоміна »збитки волоцюгів«. 5) **Miss Ravensberg**, анґлїйска сьпівачка. 6) **Орхестра і реклямоґраф**. 7) **Les Usas**, подїя в маґазинї капелюхів. 8) **Carma**, фантастична дансерка. 9) **Lena Wella**, куплєтиста. 10) **Les Amor's**, комічні еквілїбристи. 11) **Олександер Trebitsch**, гуморист. 12) **Marguerite de Stratenius**, субретка.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятницї **High-Life** представленє. Білєти вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лєкцийна комісия

студентів фільософічного видїлу львівского унїверситету, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителїв. — Устні зголошеня приймають члени комісиї щоденно (навіть в недїлї і сьвята) на унїверситетї (I п. Саля VIII) межи 12 [illegible]. год. — Адреса: Лєкцийна комісия студентів фільософічного видїлу, Львів, Унїверситет.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,

— — — — — — яко гарна прикраса комнат і

Картини: Верещаґіна, Шевченко в домовинї і Сластьона, Шевченкова могила. — — — — — — —

Можна дістати через адмінїстрацию „Руслана“ з пересилкою за *1 кор. 60 сот.*

Др. Олександер Бодган КУЛАЧКОВСКИЙ,

субститут надв. адвоката д-ра Отмара Райзера і оборонець в карних справах у Відни, I, Tuchlauben ч. 4 або XIII/9 Suppégasse ч. 9.

З ЖИВОГО І МЕРТВОГО

новелї

Евгена Мандичевского

дістати можна в руских книгарнях

і у автора

площа Академічна ч. 4. II. поверх, по цїнї 1 кор. за брошуровавий і 1 к. 30 сот. за оправлений примірник.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНЇСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

одиноке руске товариство асекурацийне, обезпечає будинки і всї предмети движимі против огневих шкід.

»Днїстер« припоручили Преосьвящ. Ординарияти Всеч. Духовеньству і вірним всїх трех Епархій.

Фонди ґваранцийні »Днїстра« з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий . . .	311.540 кор.	11 сот.	разом 520.406 кор. 65. сот.
Резерва премії . . .	171.942 „	— „	
Резерва специяльна . .	6.000 „	— „	
Фонд емеритальний . .	30.924 „	54 „	

Тарифи »Днїстра« умірковані. Надвижка річна роздїляє ся між **членів в формі зворотів.** За рік 1900 **дістають члени 8% звороту** з премії.

»Днїстер« виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2,120.834 кор. Шкоди лїквідують ся безпроволочно в присутности Делєґата і 2 членів.

Полїси »Днїстра« принимають при позичках гіпотечних: Банк **краєвий** і **Каса ощадности** у Львові, Коломиї, Самборі, Долинї, Снятинї, Городенцї, **Теребовли, Залїщиках**, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЄ треба обезпечатись тілько через »Днїстер« в Товаристві взаїмн. обезпеч, в Кракові; в таких обезпечень через »Днїстер« іде часть **провізиї на рускі публичні добродїйні цїли;** полїси і квіти видає Краківске Товариство рускі.

»Днїстер« пошукує спосібних **аґентів**, особливо **селян господарів** в окрестностях, **де ще нема близько аґенций »Днїстра«.** Аґенти заробили вже 274.964 кор. провізиї.

Зголошеня о аґенциї треба вносити до Дирекциї у Львові.

Від огню обезпечайте ся тілько в »Днїстрі«.

На житє обезпечайте ся тілько через »Днїстер«.

Селяне! убігайте ся тілько о аґенциї »Днїстра«.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цїнні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсї деннім не числячи нїякої провізиї.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп. приходить о годинї	Поїзд особ. приходить о годинї	до Львова
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
	6·20	з Чернівцїв (Іцкан, Галацу), Гусятина
	6·46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк.
	7·45	з Янова
	7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
	8·00	„ „ на дв. головний
	8·10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока
	8·15	з Сокаля, Рави рускої
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту. Берлина
	11·45	з Ряшова, Любачова, Самбора
	11·55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)
	12·55	з Янова
	1·10	зі Сколього, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
	3·14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
	4·40	зі Самбора, Борислава, Стрия
2·20	5·11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
2·35	5·35	„ „ „ на дв. голов.
	5·50	з Кракова
	5·40	з Чернівцїв, Іцкан
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч		
	7·36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
	8·50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.
	9·41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно
	9·20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
8·40 2·31	9·50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
12·15	9·40	з Чернівцїв, Букарешту,
	10·20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша
	10·20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
	10·02	» » » на дв. голов.
	3·12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче
	3·35	„ на дворець головний

Поїзд посп. відходить о годинї	Поїзд особ. відходить о годинї	зі Львова
	6·25	до Станиславова, Підвисокого, Потутор
1·55	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
2·08	6·43	» » » дв. Підзамче
	6·35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
8·30 2·55	8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина
	9·00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер
	9·15	до Янова
	9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз
	9·42	„ » » дв. гол.
	10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
2·40	10·25	до Чернівцїв,
	1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлї і сьвята
	2·15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в недїлї і сьвята
	3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
	3·15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
	3·26	до Брухович щод. від 16. мая до 15. вер.
	3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч		
	6·10	до Станиславова
12·45	6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	6·30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 щоденно
	6·35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
	7·10	до Тернополя, Бродів дворець головний
	7·32	„ дворець Підзамче
	7·25	до Сокаля і Рави рускої
	7·52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
	9·30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
2·51	10·30	до Чернівцїв і Іцкан
	11·00	до Кракова, Відня, Варшави
	11.10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
	11·32	» » дв. Підзамче
	4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
	4·45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский рівнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — В містї видають білєти їзди: Звичайні білєти аґенция часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держав них (ул. Красїцких ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52) в урядових годинах (8—3 а в сьвята 9—12).

Товариство взаїмного кредиту

„Днїстер“

стоваришенє зареєстроване в обмеженою порукою

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«)

приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4%. Позички** удїляють ся **членам** за сплатою $5\frac{1}{2}\%$ і 1% додатку на кошти адмінїстрациї, почавши від 200 корон і висше, до половини вартости гіпотеки на сплату в ратах до 10 лїт.

Позички над 500 корон мусять бути інтабульовані, а до 500 кор., або інтабульовані, або з порукою 2 ручителїв відповідних.

Сьвященики не посїдаючі гіпотеки мусять крім поруки 2 ручителїв предложити полїсу житєву; обезпечатись на житє треба тілько через »Днїстер« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові.

Удїл членьский виносить 50 кор., вписове 2 кор.

Членом бути може тілько **член** обезпечений в »Днїстрі«.

З днем 31. грудня 1900 стан:

число членів	1857		
фонд резервовий	6919	кор.	46 сот
вплачені удїли	73087	„	— „
вкладки щадничі	806803	„	— „
удїлені позички	763737	„	— „
касовий оборот в 1900 роцї	2424157	„	— „

Інформациї до позичок удїляє Дирекция листовно або аґенти Товариства взаїмних обезпечень »Днїстер«.

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарнї В. А. Шийковского